

प्रभुतरुण

वर्ष ४९

अंक ७

मुंबई

जानेवारी २०१६

पाने ६

किंमत रु. १

(स्थापना : तारीख २५ ऑगस्ट १९२३)

तत्त्वाचा बंदा जीव । मूर्तीला कोण विचारी?

www.prabhutarun.org

संपादिका: सुहासिनी कीर्तिकर

कार्यकारी संपादक मंडळ : मिनाक्षी जयकर, मयुरा नायक, संजना कोठारे, वैजयंती कीर्तिकर

सहाय्यक संपादक: त्वरिता दळवी, राजेश नवलकर, भक्ती शेट्टे

संपादकीय

पसायदान

—सुहासिनी कीर्तिकर

कवीची, प्रतिभावंताची अलौकिक प्रतिभा असते. म्हणूनच नित्य, साध्याशाही गोष्टीतून त्याला 'दिव्यत्वाची प्रचिती' येते. चित्रातून, गीतातून, सुरातून, साहित्यकृतीतून, शिल्पातून, वास्तूतून, नृत्य-नाटक यांच्या सादरीकरणातून अशा अलौकिक प्रतिभेचा स्पर्श झालेल्या अनुभूती आस्वादकाला येत असतात. एखादे एरवी किळस वाटू शकणाऱ्या भिकाऱ्याचे चित्र अनुपम सुंदर ठरते. दया, करुणा अशा मानवी अलौकिक भावना त्या चित्रात कदाचित, जाग्या होत जातात. 'ए, शी! दूर हो, दूर हो बाजूला' अशी वास्तवातली त्याबाबतची घृणा असं सुंदर चित्र अगदी संग्रहात जपून ठेवण्यापर्यंत बदलत जाते. ही असते त्या चित्रकाराच्या अलौकिक प्रतिभास्पर्शाची किमया! 'सुंदरतेच्या सुमनावरचे दंभ चुंबुनी' घेणारी दिव्य, अवर्णनीय प्रतिती! मनातल्या तळाशी आनंदाचे दीप तेजाळणारी अनुपम, तेजस्वी प्रचिती!

मंडळी; भिकाऱ्याच्या चित्राचे एक आपले ओळखीचे उदाहरण इथे दिलं. असं सगळ्याच कलांत अलौकिकाचा स्पर्श करणारं सुंदरपण असतंच असतं. बुद्धाचं शिल्प पहा. शांत, गूढ वाटणाऱ्या चेहऱ्यावरचं आश्वासक हास्य ही त्या शिल्पकाराची निर्मिती असते. जसं की मोनालिसाचं हास्य! गाण्याचंही तेच. ऑर्गनचे सूर आणि बालगंधर्वाचा स्वर एकमेकांत मिसळत, एकमेकांना लपेटत ऐकणाऱ्यांशी जो लडिवाळपणा करी; त्याला तोड नाही. कवितेतील, गीतातील एका शब्दाच्या सूरमयी उच्चारापसून दुसऱ्या शब्दापर्यंत भावभरला सूर अंभंग ठेवत संपूर्ण गाणेच दिव्यस्थितीला नेत उंची

गाठणारा स्वरसम्राज्ञी लताचा आवाज तोच अद्भूत आनंद आज आपल्याला देत असतो ना? 'व्वा!', 'क्या बात है!', 'सुंदर!', 'बहुत अच्छा!'.... ही उत्स्फूर्त दादही तेथे अपुरी पडावी. आणि याच तोडीचा वाचनानंद? त्याचं गारूड काय विचारावं? अन् किती, कसं सांगावं? अनेकांच्यासाठी असलेली अशी एखादी साहित्यकृती अशा वाचनानंदामुळं अगदी आपली एकट्याची होऊन जाते! एकट्याचं भोगायची दिव्यांगसुंदर कृती. एकेक वाङ्मयकृती म्हणजे अक्षरशः 'अलिबाबाची गुहा'च. पुस्तक हातात घ्यायचं. त्याचं मुखपृष्ठ पहायचं. लावण्यवती दिसताच हुरळून जाऊन जवळ जाण्याचा मोह होतोच ना? (फक्त पुरुषांनाच नाही. बायकांनासुद्धा!) तसं पुस्तकाला न्याय देणारं ते मुखपृष्ठ मोहमयीच. विशेषतः त्या पानावर झळकणारं त्या त्या लेखकाचं नाव. त्या नावानंच झपाटून आपण मग पुस्तकात 'घुसतो'च. अन् मग आपण त्या साहित्यकृतीचेच होऊन जातो. 'माझा मी न राहिलो' अशीच अवस्था. ही अवस्था 'अवस्था लावोनि' जाणारी साक्षात्कारी अवस्थाच असते. वेळाकाळाचं भान विसरायला लावणारी. एकट्याची उन्मनी अवस्था भोगायला लावणारी. याच अर्थाने कविवर्य विंदा म्हणायचे ना; की 'कविता भोगायची असते.' कधी एकांतात, कधी लोकांतात... लोकांतात रंगणारा नाटक हा प्रकारही असाच. म्हणजे दोनशे, अडीचशे माणसांसह तुम्ही नाटकाचा प्रयोग पहात असता. पण नाटक असेच अलौकिक प्रतिभेचे असेल तर अशा समूहात राहूनही तुम्ही फक्त एकट्याने ते नाटक पहात असता. नाटकमय होऊन जाता.

रंगभूमीवरच्या उभारलेल्या (नेपथ्याच्या) भिंती गळून पडतात अन् ते नाटक उतरून तुमच्या मनाच्या रंगभूमीवर जगू लागतं. एक वेगळा अनुभव, एक वेगळं जगणं, एका वेगळा भोग त्यातून तुमच्यात नाट्यमयरित्या उतरत गेलेला असतो. त्या नाटककाराच्या अलौकिक प्रतिभेचा तुम्हाला झालेला साक्षात्कार असतो. म्हणूनच ना; कलावंताला - साहित्यिकाला 'प्रतिसृष्टीकर्ता' म्हणतात सार्थपणे. विश्वामित्राने म्हणे प्रतिसृष्टी निर्माण केली होती. प्रतिभावंत अशी प्रतिसृष्टी सतत उभी करीत असतो. त्यात जीवंतपणा असतो. जगण्याचं भलंवाईट रूप असतं. तत्त्वज्ञान असतं. माणसाच्या मनाचे चित्रविध कंगोरे असतात. 'व्यासोच्छिष्टम् जगत् सर्वम्!' म्हणूनच ना म्हटलं जातं. असंही सार्थपणे म्हटलं जातं वा समजलं जातं की 'यत्रभारते तद् न भारते!' म्हणजे जे 'महाभारत' या महाकाव्यात नाही ते 'भारता'त म्हणजे जगात नाही. याचाच अर्थ जगात जे जे आहे; ते ते सर्व महाभारत नावाच्या काव्यात आहे. त्यातल्या निसर्गाचे रूप, जगण्यातील चुरस, माणसांची आणि मनांची विविधता, त्या मनाचे कंगोरे इतके विशाल पट घेऊन आले आहेत की त्यातल्याच प्रत्येक व्यक्तित्तेखेवर स्वतंत्र नाटक, कादंबरी नव्याने उभी राहिली. इरावती कर्वे, विद्याधर पुंडलिक, शिवाजी सावंत, आनंद साधले... अशा कितीतरी प्रतिभावतांना या अलौकिक कहाणीतून नवीनतम अर्थ गवसले. आस्वादकांसमोर 'महाभारत' घडत राहिले. अस्पर्श अशा पैलूंवर नवीन पैलू दाखवणारे साहित्यबंध बांधले गेले. अलौकिक प्रतिभेमुळेच.

अशी अलौकिक प्रतिभा फक्त 'प्रतिसृष्टीकर्त्या'कडेच असते; असं मात्र नाही हं! ती मूळात जळी, स्थळी, काष्ठी, पाषाणी, आकाशी... अशी

सर्वत्र आहेच. म्हणजे निसर्गातच ती आहे. कारण निसर्गात नवनिर्माणाची, सृजनाची ताकद आहे. प्रतिभेचं वर्णन करताना आपल्या काव्यशास्त्रज्ञांनी/ साहित्यशास्त्रज्ञांनी म्हटलं की 'क्षण क्षणे नवताम् उपैती सा प्रतिभा।' 'प्रत्येक क्षणाक्षणाला जी नवीनता निर्माण करते ती प्रतिभा' ही व्याख्या निसर्गाला तर अधिकच लागू होते. एखादे साधे नजरेसमोरचे झाड घ्या. आधी अंकुरणं, रोपात जीव धरताना पानांनी निसर्गाचे उखाणे घालणे, 'टाय्या वाजविली पानं' - अशा रूपात वाऱ्यासवे डोलणं-खेळणं, मग हळूच पानाआडून कळीनं डोकावणं, 'आईच्या मांडीवर बसुनी, झोके घ्यावे, गाणी गावी' अशी कुमारी/बालावस्था टाकून अचानक 'फुली फुलून येणं', प्रत्येक ऋतुप्रमाणे बहरणं, रोडावणं, 'पुन्हा वरतून पडण्या पर्णराशी' या नियमाआधी पानगळ सुरू होणं, पुन्हा नवीन पानाफुलांचा बहर, 'कधी बहर-कधी शिशीर' भोगणं, आपल्या तनामनातून माणसासारख्या जीवात्म्यालाच नव्हे; तर पशुपाखरांनाही आपली आश्चस्त करणारी सावली देणं, त्यांचा कलरव अंगाखांद्यावरून ओघळू देणं, पावसाचं तरारणं. चांदण्यात न्हाऊन निथळणं, योग साधत पथिकाची सोबत करणं अन् शेवटी आपला प्रत्येक अवयव दान देत 'परि पडता पडता' हसत राहणं... किती किती परी, तन्हा. ते समोर रहातच नाही मग. ते आपल्या मनात उगवते, जगण्यात सामावते. पाने, फुले, फळे, लाकूड, मुळे, मोहर अशा घटकातून आपले जीवन मग मोहरते. त्याच्याकडे पाहिले की निसर्गाची ही जन्मदत्त प्रतिभा 'क्षणै क्षणै नवताम्।'चाच प्रत्यय देते आपल्याला. मित्रहो, भोवतालचा या निसर्गातूनच तर आपण जगण्याचे धडे घेतो. कालमानाप्रमाणे झाडंपानं, निसर्ग सतत कात टाकत असतो. त्यातून ऋतूचक्र तयार होते. या 'ऋतुचक्रा'चे चित्रण केवळ दुर्गाबाई भागवतच करतात असं नव्हे. (पान २ कॉलम १ वर)

महाराष्ट्रभूषण, पद्मविभूषण मंगेश पाडगावकरांना आमचा भावपूर्ण 'सलाम!'

संपादकीय

(पान १ कॉलम ४ वरून)

आपणही ते अव्यक्त शब्दात मनोमन करतच असतो नं? या चक्राच्या गतीवरच आपल्या जगण्याचा अमृतकुंभ घडत असतो, साकारत असतो. 'उन्हाळा, हिवाळा, पुन्हा पावसाळा' असतो तो त्यामुळेच. म्हणूनच याच ऋतुसमांतर आपले उत्सव असतात, कालगणना असते बरं का.

कालगणना! शालिवाहन शक, विक्रम संवत्सर, साईशक, जानेवारीपासून सुरू होणारे नववर्ष गणणारे इसवीसनशक. या एक जानेवारीपासून याच नियमानुसार २०१६ साल अवतरले आहे. २०१५ ने त्याला 'दे धक्का' केलं अन् २०१६ ला गती मिळाली. नवीन नवीन कल्पना, संकल्प तुम्ही केलेत का? हल्ली काय? रोजच नवीन कल्पना पुढे येत असतात. आयुष्यालाच प्रचंड वेग आलाय. कालगतीवर गरगरणारं जगणं आपण आज निसर्गाची किमया न पहाता बरचसं यांत्रिक केलेलं आहे. पण तरीही; जानेवारीपासून सुरू होणाऱ्या २०१६चं स्वागत करताना आपण सगळेचजण एक गोष्ट लक्षात ठेवूयात. केशवसुतांच्या ओळी आठवूयात. त्यांनी म्हटलं आहे की, 'यंत्र मनुजासाठी, मानव न यंत्रासाठी'. 'ऑनलाईन मीटिंग' आहे- नाश्ता, जेवण नंतर बघू. इतक्या वाजता 'डॉट' ऑफिस गाठायचं आहे. रस्त्यात 'ट्रॅफिक'चा अजगर सुस्त होऊन पडलाय- थांबून 'एटीएम' पण गाठायचंय. - आई/बाबा/सून इ. भूमिका जगणं अर्धवटच सोडून माणूस मग आपला अर्धवटरावासारखा आपआपल्या घरांच्या भिंती कवाडांनी बंद करून, कडीकुलुपात त्यांना बांधून पळत सुटतोय आज. अरे! याला 'घर' म्हणतात का? 'नकोत नुसत्या भिंती' हे खरेच ना? मग असं काम, काम, काम मागे लागलंय, माणूस आपला पळतोय... हे चित्र कुठल्यातरी एखाद्या बिंदूवर अगदी थोड्या वेळासाठी का होईना; पण स्थिर व्हायला हवं आहे. तसं झालं तरच निसर्गाचं कोडं गंमतशीर होईल. अवतीभवती मुलांचा निरागसपणा चिबचिवाट करीत सुख देईल. शाळा-कॉलेज, क्लास-कसरती, छंदवर्ग, टिक्की-कॅमेरे-व्हॉट्सअप इत्यादीमध्ये मुलांना कोडून आपण आपला आनंद घरांच्या भिंतीत चिणत नाही ना? - याचा वेध घेतलाच पाहिजे. तरच धावता काळ आपल्यासाठी 'शककर्ता' होईल. (आत्ताच एक बातमी वाचली. दहावीत खूप खूप गुण म्हणजे ९६ टक्के, ९७ टक्के वगैरे मिळविण्यासाठी आता चाटे क्लासेस वाल्यांनी आठवी-नववी-दहावी अशा तीन वर्षासाठी आणि अकरावी-बारावी अशा दोन वर्षासाठी शिक्षणसंकुले उभारली आहेत. म्हणजे सर्व विद्यार्थ्यांनी एकाच ठिकाणी

रहायचे. तेथेच क्लासेस, कसरती, योगवर्ग, जेवणं झोपणं, स्वयंअभ्यास रात्री आठ ते अकरा सगळ्यांना अनिवार्य! पूर्वी एखाद्या विद्यार्थ्यांचा अभ्यास होत नसला तर त्याचे आईवडील म्हणायचे, 'तुला बोर्डिंगला टाकीन.' पण आज? पावलोपावली शिक्षणाच्या घाऊक क्लासेसच्या बरोबरीने हमखास यश देणारी ही शिक्षणसंकुले! आता फक्त 'चाटे'च आहेत. उद्या 'कोहिनूर' येईल. मग 'क्लास' लावायऐवजी 'संकुले'चं लावली जातील. यात विद्यार्थ्यांचे स्वतःचे विरंगुळे कुठले? संवाद कुठेय? अभ्यास असा धरून बांधून ८ ते ११ या कोष्टकात करता येणार? कुणी पहाटे अभ्यास करतं, कुणी अगदी टी.व्ही.चालू ठेवूनही करतं. कुणी आईबाबांबरोबर चर्चा करून अभ्यास करतं; तर कुणी एखाददिवशी पूर्ण आराम करीत दुसऱ्यादिवशी अभ्यासाला भिडतं. पण संकुलात सगळं यांत्रिक शिस्तीत चाललेलं. कुठं चाललोय आपण?) जगण्याच्या वेगाची गती सांभाळताना २०१६ मध्ये त्याचे 'ब्रेक्स' (नियंत्रण) आपल्या हाती ठेवायचा प्रयत्न करूयात. तरच आपली जगतानाची उत्फुल्ल प्रतिभा एखादे महाकाव्य निर्माण करेल.

नाहीतर काय? हां! सध्या आपण सगळेच या गतीतून थोडे बाजुला सरकून 'वीकएण्ड' साजरे करतोय. कधी आपल्याच 'सेकंड होम'मध्ये. कधी बाहेरगावी/बाहेरदेशी दौरे आखून. धम्माल. पण अशोक नायगावकरांची एक कविता आठवूयात का? त्या कवितेत ते म्हणतात, 'निसर्ग बघायला निघालो. पण काय करता? मध्ये मध्ये झाडे आड आली!' अवतीभवतीचं जग, झाडपानं, आपलं माणूसकीचं - कलात्मक जगणं हेच निसर्गरूप! २०१६ मध्ये हे रूप आपल्या मनात अधिक तीव्रपणं प्रकट होऊ द्यात. कारण आपण सारेच प्रतिभावंत आहोत. तर मित्रहो, तुमच्या प्रत्येकाच्या जगण्यातील रसिकतेला, 'नवनवोन्मेषशालिनी' प्रतिभेला हाकारत २०१६ चे स्वागत करूयात.

२०१५ मधील जे जे हीण ते ते भूतकाळातच विसर्जित होऊ दे. २०१६ मध्ये 'जे जे सुंदर, उदात्त' ते ते तुम्हा सर्वांना अनुभवास येऊ दे. हे 'दे... दे...' आता थांबवते' सर्वोत्तम शक्तीकडे, निसर्गाकडे तरी किती 'दे दे' असे मागत बसायचे ना? हो! आणि याच्याही पलिकडे खूप काही 'दे' माझ्या-तुमच्या मनात आहे. मंगेश पाडगांवकर म्हणतात, 'इतकं दिलं इतकं दिलं तुम्ही मला, माणूस केलंत तुम्ही मला' हे माझ्या बाबतीत खरंच आहे. ते सर्व २०१६ मध्येही असेच प्रत्यक्षात येऊ दे! खास म्हणजे तुमच्या आमच्यातील आजवरची 'देवाणघेवाण' अशीच उत्तरोत्तर वाढत राहू दे.!

पाठारे प्रभू चॅरिटीज बक्षिस समारंभ

१३ डिसेंबरच्या रविवारी संध्याकाळी बरोबर पाच वाजता यशस्वी गुणवंताची ज्ञानपालखी निघाली. मिरवणुकीने. अंधेरीतील एम व्ही एम डिग्री कॉलेजच्या, नेहमी असणाऱ्या सभागृहापेक्षा अधिक मोठ्या सभागृहात उपस्थित असणाऱ्यांनी टाळ्यांच्या गजरात या साठेक विद्यार्थ्यांना 'खडी ताजीम' दिली. उत्स्फूर्तपणे. डॉ. सौ. अमिता आणि डॉ. राहुल राजेन्द्र नवलकर हे प्रमुख पाहुणे होते या विद्यार्थ्यांना स्फूर्ती आणि आशीर्वाद द्यायला. हा दरवर्षी होणारा मनोरम्य सोहळा सर्वांनीच 'याचि डोळा' आणि 'याचि देही' अनुभवला. 'याचि श्रवणी' ऐकला. 'मल्हारी नवरात्र' होते तेव्हा. त्याचे औचित्य साधून कवयित्री नलिनी तळपदे यांनी 'ईशस्तवना' त खंडोबाला आगमनासाठी आवाहन केले. 'किती माजले इथे अराजक' अशी त्या आवाहनामागची परिस्थिती त्यांनी मांडली त्या कवितेत. या 'अराजका'ला कुठेतरी शह देईल अशी शैक्षणिक कामगिरी करणारे विद्यार्थी मंचावर होतेच. 'अध्यक्षाभिनंदन' सादर झाल्यावर म्हणूनच नेहमीप्रमाणे त्यांच्याच लेखणीतून 'अवतरलेले' विद्यार्थी गौरवगीत सादर झाले. मयुरेश माडगांवकरांच्या संगीत दिग्दर्शनाखाली रॉनिका सचिन विजयकर, यशोदा बुधकर, दत्तात्रय मेस्त्री आणि श्रीरंग भावे यांनी ते सुरेल केले. संगीत दिग्दर्शनाचा खास उल्लेख करायला हवा. 'मल्हारी ईशस्तवना' लोकसंगीताच्या थाटात; तर अध्यक्षाभिनंदन मालिकेची धून घेऊन त्यांनी स्वरबद्ध केले होते. नेहमीप्रमाणेच सौ. मेधा वाझकर आणि सौ. अनारकली वेलकर या निवेदक म्हणून यशस्वी कलाकार होत्या. डॉ. सौ. अमिता यांच्या हस्ते यशस्वी विद्यार्थ्यांचा गौरव झाला. मात्र त्यांचे मनोगत यावर्षी 'मौन पाळून' होते. अर्थात वेळेची बचत एवढाच त्यामागचा हेतू. अपवाद एकमेव. 'टीआयएफआर' मध्ये 'सीनियर रिसर्च फेलो' म्हणून काम करताना महत्त्वाची कामगिरी पार पाडणाऱ्या कु. विनिता सुरेश नवलकर हिचा. कारण तिचे कामच अपवादात्मक आणि गौरवशाली आहे. तिचा परिचय चॅरिटीजचे विश्वस्त असणाऱ्या श्री. वीरपाल राणे यांनी प्रभावीपणे, उत्तम करून दिला. समस्त ज्ञातीजनांचा ऊर त्याक्षणी अभिमानाने भरून आला तिची कामगिरी ऐकून. त्यानंतर अध्यक्ष डॉ. राहुल यांचे विद्यार्थ्यांचे कौतुक करणारे भाषण, देणगी वाचन, आभारप्रदर्शन झाले. या 'सत्कार समारंभा'चा हा होता पूर्वार्ध. या पूर्वार्धाचा भाग म्हणून प्रत्येकाच्या हाती पडलेल्या चॅरिटीजच्या पुस्तिकेचा

उल्लेख करायलाच हवा. यावर्षी कै. रावबहादुर नारायण दिनानाथजी वेलकर, कै. प्रि. पिरोजबाई विनायक आनंदकर, कै. श्री. सुमंतलाल विनायक धुरंधर यांचा परिचय त्यात आहे. नवेपणाचा स्पर्श म्हणून डॉ. नीला अंजनीकुमार वेलकर यांचा 'ज्ञानयोगमहति' सांगणारा लेख आहे. एक ऐतिहासिक दस्तावेज म्हणून या पुस्तिकेचे संदर्भमूल्य या सगळ्यामुळे वाढले आहे.

पूर्वार्धानंतर रंगला सूरमयी उत्तरार्ध. यशोदा बुधकर यांचे निवेदन होते. विविध रागदारीवर आधारित सिनेसंगीताची मेजवानीच होती ती. सुरुवात यथोचित अशी 'जय शारदे वागीश्वरी' ने झाली. भीमपलास रागातील या स्तवनानंतर त्याच रागावर बांधलेले 'नयनोमें कजरा छाये' आले. सकाळच्या पारी रंगणाऱ्या भूप रागात नटलेली 'घनश्याम सुंदरा' भूपाळी अन् 'ज्योती कलश झलके' ही गाणी झाली. मग पाठोपाठ 'प्रथम तुज पाहता' आणि 'काहे तडपाये जियरा' ही गाणी कलावती रागात रंगली. असे रागापाठोपाठ राग येत होते. हिंदी-मराठी गाणी रंगत होती. त्याचदिवशी स्मिता पाटीलचा स्मृतिदिन होता. त्याची आठवण ठेवून तिलक कामोदमधले 'गगन सदन तेजोमय' रंगले. किती राग... किती गाणी... निवेदनही बहारीचे. 'उचलूनी घे मला रथात' या जुन्या गीतातली भावना आणि आजची 'आजा मेरे गाडीमें बैठजा' मधली भावना यातील साम्य दाखवत यशोदा गायकांना गीतांचे कुंभ रिते करायला लावत होती. मधूनच श्रीरंग भावेची त्याला साथ होती. खरोखर या 'मैफिलीने आम्हा श्रोत्यांचा' जियरा तडप गया!

तरुण विद्यार्थी मंचावरच बसून या मैफिलीचा भाग झाले होते. त्यांना आणि संगीतप्रेमी प्रमुख पाहुण्यांनाही याचा लाभ समोर बसून घेता आला असता तर? आम्हा श्रोत्यांमधून मांडला गेलेला आणखी एक विचार. दरवर्षी कर्तृत्ववान पतीच्या हाताला हात लावून बक्षिस वितरण करणारी कर्तृत्ववान पत्नी एवढीच मंचावर प्रमुख पाहुणीची भूमिका असावी का? का नाही एखादी कर्तृत्ववान स्त्री प्रमुख पाहुणीच म्हणून येत? अन् सोबत तिच्यासोबत बक्षिसांचे वितरण करणारा पती? आपल्या ज्ञातीत स्वतंत्र अशा कर्तृत्ववान स्त्रियांची कमतरता तर नाहीच नाही. असो. आभार प्रदर्शनात प्रेक्षक/श्रोत्यांचे आभार मानायचे चुकून राहून गेले असले तरी या दिव्यानुभूती देणाऱ्या सोहळ्याचे साक्षी असणारे श्रोते मात्र या सत्कारसोहळ्याबद्दल पा. प्र. चॅरिटीजचे मनापासून आभारीच रहातील. अशा दिव्यांस्पर्शी सोहळ्याच्या आयोजनाबद्दल चॅरिटीजचे अभिनंदन.

*

लेख क्रमांक १
दूरदेशातून-

माणसाची नाती

-सुजन राणे, यु.एस.ए.

(श्री. सुजन राणे यांचं नवसदर या अंकापासून सुरू करित आहोत.

-संपादक)

या लेखाद्वारे प्रभुतरुणाच्या सर्व वाचणाऱ्यांना नववर्ष आनंदाचं जावो ही प्रभूचरणी प्रार्थना. सुखासमाधानाचं जावो अशी कृत्रिम भाषा नको. एरवी आपण घरी बोलताना जशी भाषा वापरतो तशी लिहिताना असावी असं मला वाटतं. आपले एकमेकांचे संबंध भाषेवर किती अवलंबून आहेत याचं कित्येकदा आपल्याला भान नसतं, किंवा भान असून आपण तिकडे पुरेसं लक्ष देत नाही. बोलताना एखादा शब्द चुकीचा वापरला गेला तर नवराबायकोत, भावंडांत, ऑफिसमध्ये काम करणाऱ्यांबरोबर भांडण सहज होवू शकते. बरं हा शब्द कसा - म्हणजे मोठ्याने, हळू, लवकर की सावकाश म्हणावा ह्यावरसुद्धा पुष्कळसं अवलंबून असते. सकाळी उठल्यावर नवऱ्यानी बायकोला 'अगं चहा देतेस का? मला तिकडे जायचं आहे' असं जोरात म्हटलं तर बायकोला नक्कीच राग येईल. याच्याऐवजी 'अगं जरा चहा देशील का; म्हणजे मी तेसुद्धा उरकून घेतो' असं हळू आणि सावकाश बोललं तर दोघांच्या सकाळला चांगली सुरुवात होण्याची शक्यता आहे. शिवाय 'ते' कामसुद्धा सुरळीत पार पडेल असं नाही का तुम्हाला वाटत? तसंच ऑफिसमध्ये बरोबर काम करणाऱ्याला आपण विचारलं, 'अरे काल सांगितल्याप्रमाणे रिपोर्ट कुठे आहे?' असं ओरडून बोलायच्या ऐवजी 'काल सांगितल्याप्रमाणे I am sure तुझा रिपोर्ट तयार असेल, मला दाखवशील का?' असं जर आस्थेने आणि हसतहसत विचारलं तर दोघांची कामाची सुरवात नक्कीच चांगली होईल. ट्रेनमध्ये प्रवास करताना एखाद्या प्रवाशाला 'अहो तुमच्या बाजूला जरा बसू का?' असं जर हसतमुखाने विचारलं तर तो नक्कीच थोडा सरकेल व बसायला जागा देईल; पण तुम्ही हेच शब्द अरेरावीने म्हटले तर तो म्हणेल, 'तुम्हाला दिसत नाही? माझ्या बाजूला माणूस कसा बसलाय, त्यामुळे मला सरकता येत नाही.' झालं, इथून वादविवादाला सुरुवात आणि मग याचा ऑफिसच्या कामावरसुद्धा परिणाम. बरं आपण आपल्या शब्दाचा वापर कसा करायचा हे सत्य सर्वांना माहीत असते. पण ते आपण किती

आचरणात आणतो हा तर मोठा मुद्दा आहे.

या बाबतीत आमची दुसरी अडचण म्हणजे आमच्यावर ब्रिटीश लोकांनी एवढे उपकार केले आहेत की आम्हाला धड आमची मातृभाषा येत नाही आणि इंग्लीश किती येते हे सुद्धा त्यांनी ठरवावं. माझंच बघा नं. मला Human Relations याचं मराठीत बरोबर भाषांतर कसं करावं हा प्रश्न पडला होता. शेवटी मी असं ठरवलं की इंग्लीश शब्दच वापरलेले बरे. एखाद्या इंग्रजी शब्दाचा वापर किंवा त्याचं connotation समजलं नाही तर भांडण किंवा विनोद होण्याची शक्यता टाळता येत नाही. 'मला आज अपॉइंटमेंट आहे' असं नवऱ्याने हळूच म्हटल्यावर एखाद्या संशयी बायकोला वाटायचं ही काय भानगड आहे, म्हणजे त्यांनी लवकर म्हटलं पाहिजे की मला आज डॉक्टरची अपॉइंटमेंट आहे. संध्याकाळी बायकोने खोचकपणाने विचारलं, 'मग डॉक्टर ची अपॉइंटमेंट कशी होती आणि ट्रीटमेंट काय दिली?' की नवऱ्याचा पारा नक्की चढणार 'म्हणजे काय तुला काय म्हणायचं आहे?' असं नवऱ्याने बोलल्यावर argumentला सुरवात. तर अशी आहे ही शब्दांची किमया, ते कोणत्या भाषेत व कसे वापरायचे याला हल्लीच्या जीवनात किती महत्व आलं हे सांगायला नको. आपल्या नेहमीच्या संभाषणात हल्ली इतके इंग्लीश शब्द येतात की काही विचारू नका. कित्येकदा त्यांचे marathi equivalent आठवत नाहीत. थोडक्यात या इंग्लीश भाषेने आपल्या मेंदूचा किती कब्जा घेतला याचं नवल वाटते. विचार करा, Doctor, appointment, treatment, argument, equivalent हे शब्द पटकन ओठावर येतात पण त्यांचे मराठी equivalent येत नाहीत. काय गम्मत आहे!

या सगळ्या गमतीत संगणक आपल्या जीवनात आल्यापासून भाषेवर इतकं आक्रमण झालं आहे की चांगल्या भाषेचं जीवन थोडक्यात आहे व साहित्याची कत्तल होत आहे की काय याची भीती वाटायला लागली आहे. लोक आपापले विचार थोडक्यात मांडायला लागलेत. भाषेचं सौंदर्य, भाषेतलं संगीत, त्याचे अलंकार हळुहळू लोप

पावत चालले आहेत. तरुण पिढी या परिस्थितीची victim (मराठी शब्द आठवत नाही) झाली.

'You are welcome to the party on Sunday' असं जर Email मध्ये कोणाला लिहिलं तर Email वाचणाऱ्याला वाटेल आपण अडाणी व काळाच्या मागे आहोत. कारण तो expect करतो की आपण 'U R w'cum 2 the p'ty Sun (सूर्याचं चित्र) day तेव्हा भाषेचं सौंदर्य तर जावून द्या पण spellings सुद्धा alzaimarच्या मार्गावर लवकर जाणार असं वाटायला लागले आहे. या सर्वांचा Human Relations वर किती परिणाम

होत चालला आहे हा विचार भंडावून सोडतोय. कारण आपल्या बायकोला, भावंडांना व मित्रांना अशी भाषा समजली नाही तर ते आपल्याला उद्धट म्हणायला कमी नाही करणार. शिवाय computer च्या जीवनात वेळेवर email ची उत्तर मिळाली नाहीत तर असं वाटते की पुढचा माणूस आपल्याला ignore करतोय की काय? शेवटी असं वाटते की माणसाच्या जीवनात mechanical progress व human relation मध्ये चढाओढ चालली आहे की काय काळच ठरवेल.

*

लेख क्रमांक १

अनुवाद-संवाद

-सौ. कल्पना सुभाष कोठारे

(या अंकापासून सौ. कल्पना सुभाष कोठारे यांचे अनुवाद-संवाद हे सदर सुरू करित आहोत आलटून पालटून -संपादक)

Not in vain	नसेल व्यर्थ
If I can stop	मी थांबवू शकले जर
One heart from breaking	एक हृदय भंगण्यापासून
I shall not live in vain.	माझे जगणे नसेल व्यर्थ!
If I can ease	मी वाचवू शकले जर
One life the aching	एक मन दुःखापासून
Or cool one pain	किंवा करू शकले वेदना शीतल
Or help one	किंवा जखमी पाखरास करून मदत
Fainting Robin	पोचवू शकले घट्ट्यात परत
Unto his nest again,	तर माझे जगणे नसेल व्यर्थ!
By - Emily Dickinson	अनुवादिका - कल्पना सुभाष कोठारे

हसरी रेखा

-प्रदीप कोठारे

HAPPY
NEW
YEAR

2016

प्रदीप कोठारे

The Amazonian Experience of Harold Dover

by Anika Vijayakar

Period ^!

Stacy Alcorn

"Where is it?" Sam Tucker asked.

"We'll know when we find it!" I exclaimed. We were dropped from the jet about twenty minutes ago. David, my boss, had said that we would be there in *twenty minutes*. To be honest, I didn't know where we were. I thought maybe we had taken some wrong turns. No, I was certain we had. *Lucky*, the magazine company we were working for, had made a clear path for us to follow. When we reached the end of the path we would see a hut with leaves the color of red which made it distinct. There we would eat, sleep, and write with a man who had researched the place for three years. But Sam J. Tucker had seen a baby jaguar and gone running after it. I had to follow him; he was my partner and I couldn't get the article published without a fine picture. So I ran after him, and yelled the word that had miraculously stopped him in his tracks: Mom. Hearing this he turned around, ran back to me, and apologized. But the damage had already been done, we were lost. With the turns the baby jaguar had made when it was running we were far off from the path and deep into the Amazon Rainforest.

So here I was pushing away the huge leaves, trying to find a way back to the path. I looked up and saw the sun was setting. "We better find the hut quickly otherwise it would be impossible to find it in the pitch darkness." I thought in my head. Sam and I walked on the muddy land with each step getting slower. So I decided to take a break and eat the snacks we had packed. I found a good-enough spot under a tree for us to eat. As I sat down I stared at a Scarlet Macaw. "The birds are amazing here," is what I thought when I dozed off. I must've dozed off for a while because when I woke up I saw Sam talking with a dark skinned man with muscles the size of my head. The drowsiness had disappeared, I stood up, and I put on my backpack. Sam came to me with a goofy smile that only an immature college boy would make at a time

"Isn't it a miracle," he rejoiced, "I just paid that man for some food. A man just happens to be selling food when we need some!"

I leered at the suspicious man. And he leered right back at me. Why did he want to help us? Drug dealer? Why would he want to sell to us? Sam couldn't have paid him that much? "Where did you go when I was sleeping?" I asked, my eyes stuck to the man.

"I went to find the hut by myself since it's my fault we are in this situation." Sam said remorsefully.

"And how did you find this man?" I interrogated. The man at this point seemed to be getting bored and was on his way off.

Sam replied quietly, "When I was looking I found acres of land

deforested and some tents with men. Obviously the man didn't want me to know about the illegal deforestation so he asked what if I wanted some food. And I was starved so I agreed and paid him twenty bucks. This way I wouldn't blabber to anyone about their felony."

Sam thought that the reason the man gave him food was to keep him quiet about deforestation. But it could've been for not wanting Sam to figure out the drugs in their tents and then shipping it off to some African gangster. At least that's what I had presumed drug lords did in The Amazon Rainforest. Either way I didn't want to take the risk of Sam dying (though I thought I might be better without him.) So I slapped the food down to the ground.

"Why'd you do that for, Harold?" Sam exclaimed.

"There's a possibility that the food is dangerous! Now let's walk away from that guy as fast as you can! Okay?"

He nodded with no further inquiries. And for twenty seconds we were walking fast enough to make some distance between the drug lord and us but slow enough that he wouldn't notice or so we thought. The drug lord had heard us and shot a bullet up in the air. At that point I ran encouraging Sam to run faster. He shot three bullets at us. Only one penetrated my shoulder, hurting so much I dropped to the ground. Luckily Sam picked me up and helped me run farther. This time we tried to go faster (we would have jogged but there were always bumps and curves) since we didn't like the idea of sleeping in the forest at night. After our legs gave up we rested for a while. This time my stomach was pleading more than ever. I took a turkey sandwich out from my bag and devoured it. Sam was just eating a blueberry muffin my boss had offered us on the plane.

"Never call me Harold. Mr. Dover, always. Do you understand?"

Sam nods, "Yes, Mr. Dover."

Sam Tucker was my photographer's former intern who was placed on an important assignment with me for capturing the essence of The Amazon Rainforest. According to *Lucky*, Sam needed experiences like these to have a "true" internship at the company. Back when I was Sam's age the opportunities were limited. Only after you had several years of experience would your colleagues take you seriously. And I for a matter of fact didn't like that the next generation had it different.

And that was when it had happened. An arrow flew approximately one foot above our precious heads. A group of loud, naked men charged in and attacked us. The next thing I knew was that I was tied to a post in the center of the tribe. One of the several Amazonian

From the heart

by Achala Desai

Always missed having a daughter. God was good enough to give me two loving sons but always longed for a daughter. My relation with my mother was extremely close - woman to woman from different angles. She strived hard to nurture me into a good human being. In spite of her busy schedule she helped me in various ways. She saw that I was presentable; she liked me to look good. Which mother doesn't? I missed this mother daughter relationship in my earlier years after marriage. Though I must admit that my *sasu-ma* was no less a mother to me!

Life went on with its different hues. Then came my daughter - in-law who fitted like a T as the daughter I had longed for. Just admired her as a girl I never had. As I was to thank the lord, she gave me two lovely grand daughters. So you see Bhagwan ke paas der hai andher nahi." Its a pleasure to have two bubbly girls flitting in the house like butterflies. They simply charge up the atmosphere with their presence. They come out with such unique ideas which makes me wonder - from where do they get so much knowledge? No

doubt, this generation is extra informative. Some innocent remarks also linger on for years. When I told my little one that you are celebrating Childrens Day as its Nehruji's birthday and you are asked to wear a party dress to school; you know what she asked? "Is Nehru in my class?"

Parenting in changing due to the extra competition in all aspects. The anxiety of the parents in unknowingly transferred to the children. I am happy to see my girls growing up independantly, giving voice to their likes and dislikes, cooperating with parents and important of all - behaving period of ones life and proper guidance is an asset. My girls have made my life a paradise with so much colour and positive vibes. They are the foundation of the next generation, they are the ones who will carry forward the responsibility of creating good human beings.

Gender bias is still prevalent in all strata of society but I can vouch for the girl child. Wonder why this cruel world wants to nip the bud at birth! A girl is the most beautiful gift from God. handle her with care.

*

tribes in the rainforest. (I didn't think that I would encounter one of these tribes. Then again I didn't think that we could've gotten lost on a clear path; this trip was full of surprising things!) My head had not been tied so I looked around me and saw and heard Sam pleading for his life. But the tribe just continued to dance around us in a circle. If you stared at them too much all you would see is the mix of the painted colors on their dark skin.

It felt like they were dancing forever. And I just stood there all tied up, waiting for the worst. "Maybe that drug lord isn't that bad," I thought. Then a tribal man, with red suns and green moons drawn on his face, came near me with a knife and slit my hand. "Ahh!" I yelled. He did the same thing to Sam except Sam whimpered. I'm not sure if his cowardice and stupidity was comical at that time or frustrating. Or whether college boys were are always just this naive.

What were they planning to do? I had no clue why I was here or what they wanted from us. But I was soon about to know. Aman with jaguar skin covering his privates walked to the circle of our death. The tribe didn't seem to like him since they yelled and roared at him. But the unique man ignored them and went to an old man and spoke in his native language. The old man must've been the leader of the tribe because when he hollered at the man, who had slit our hands, the man listened. The man with the red suns and the green moons came again to us except this time with a

frown and cut us free. Sam yelled, "Thank god!" I would've ran but my body wasn't able to move. I was petrified.

The man with jaguar skin, or as I had come to call him Man With Clothing, lifted me and Sam up and took us to a bamboo hut covered in banana leaves. In the most startling language, English, Man With Clothing apologized, "I must say sorry from the behalf of my people." How had he learned English so well? "What is your purpose in entering our boundaries? Hunt, is it?" He interrogated.

Sam shook his head, "No! We are here for publishing an article in an magazine. A magazine is something where pictures and pieces of writing are put in for everyone to see and understand."

Man With Clothing grunted, "I've seen it."

At this point of time the curiosity was too much. So I asked, "How do you know English?"

Man With Clothing became rigid and muttered, "I've encountered enlightening demons who have taught me the way of English with flair." Him saying that reminded me when I was studying for a degree in literature, taking a course on expanding vocabulary. And there I was supposed to believe that in some time he were to pick up a second language so stunningly! I was absolutely astonished. Mam With Clothing changed the topic, "So why are you here?"

Sam shook his head frantically. (Continue on page 5)

कै. श्री जयंत देसाई

- अजित इंद्रसेन नवलकर

श्री जयंत आत्माराम देसाई यांचे दि. २४ नोव्हेंबर २०१५ रोजी निधन झाले. त्यांचा जन्म २५ सप्टेंबर १९२१ रोजी पालवावरील झावबा राम मंदिराशेजारी देसाई कुटुंबात झाला. युनियन हायस्कूलमधून मॅट्रीक परीक्षा व एलफिस्टन कॉलेजातून इंटर पास झाल्यावर ते खडकीच्या ॲम्ब्युनिशन फॅक्टरीत वयाच्या १८ व्या वर्षी रुजू झाले.

त्याकाळी दुसरे महायुद्ध सुरू झाले होते. ब्रिटीश मंत्रीमंडळात बेव्हन हे संरक्षण मंत्री होते. त्यांनी ब्रिटीश साम्राज्यातून हुशार मुलांना इंग्लंड येथे दारूगोळ्याचे शिक्षण देऊन तरबेज करण्याचे ठरविले. हजारो मुलांची परीक्षा घेऊन फक्त आठ मुले निवडण्यात आली. त्यात श्री. जयंत हे एकमेव पाठारे प्रभू होते. त्यावेळी त्यांचे वय २२ वर्ष होते व गाठी पाच वर्षांचा अनुभव होता. या मुलांना 'बेव्हन बॉयज' असे संबोधले जाई.

दुसऱ्या महायुद्धात त्याकाळी हिटलरच्या जर्मनीतून इंग्लंडवर सतत हवाई हल्ले होत असत. हवाई हल्ले सुरू झाल्यावर भुयारी रेल्वे स्थानकात त्यांना आसरा घ्यावा लागत असे. कडाक्याच्या थंडीपासून बचाव करण्यासाठी वर्तमानपत्राच्या घड्या अंगावरील कपड्यात घालाव्या लागत, घरून आलेली पत्रे

सेंसॉर होऊन मिळत.

इंग्लंडहून परत आल्यावर खडकी, अंबरनाथ, कटनी व परत अंबरनाथ असा त्यांचा दारूगोळा कारखान्याचा प्रवास झाला.

दरम्यान त्यांनी आपले खुंटलेले शिक्षण परत सुरू केले. थोडे थोडे पैसे वाचवून त्यांनी पुस्तके विकत घेतली व एम.ए. पर्यंत शिक्षण पूर्ण केले. इंग्रजी आणि मराठी भाषेवर त्यांचे बरेच प्रभुत्व होते. इंग्लंडमधील वास्तव्यात भारतीय संस्कृतीवर रविवारी चर्चमध्ये त्यांचे भाषण होत असे. दारूगोळा कारखान्याच्या क्लबच्या सेक्रेटरी पदावर नेहमी त्याची नियुक्ती होत असे. व प्रत्येक समारंभाच्यावेळी त्यांचे बहारदार भाषण होत असे. तांत्रिक अनुभवामुळे त्यांना डिझाइन व टूलरूम ही खाती दिली जात असत. अनेक किचकट समस्यांचा अभ्यास करून त्यांनी त्यावर योग्य उपाय अंमलात आणले. मेटल ड्राईंग ह्या प्रोसेसमध्ये दारूगोळ्याच्या बाहेरील आवरणाला चिरा जाण्याची समस्या त्यांनी सोडविली. चेन्नई येथे एका कॉन्फरन्समध्ये त्यांनी मेटल डायकास्टींगवर अभ्यासपूर्ण भाषण केले. क्रिकेट, बॅडमिंटन, टेनिस, टेबलटेनिस ते उत्तम खेळत असत.

दुसऱ्या महायुद्धाशी संबंध आलेले ते बहुधा शेवटचे इसम असावेत.

(Continue from page 4)

"Oh, we didn't mean to trespass your boundaries! We just accidentally stumbled on to it when we were running from a bad guy! Please tell them not to hurt us, sir! Please!" Sam had taken the situation pretty good but the only thing that bothered me in his plead was the "sir" part. Silly that that was the thing that bothered me under the life-or-death situation, but it was true! Now that I think about it, it was probably the anxiety getting to me.

Man With Clothing examined us. "Alright, I can see that your justification is correct. So now I must tell you what the tribe has in plan for you!" He said. My body had become tense. "Old Man J usually trades the trespasser for fresh meat or luscious fruit. But since you are an outsider Old Man J thinks that we should kill you two and some of the tribe members are thinking of eating you two." My heart beated louder than a speaker at a party. The thought of me and Sam being eaten made me sick to the stomach and as terrified as if hell was already calling me.

"Just because we're from the outside?" Sam asked.

Man With Clothing shook his head. "If it was any other time you two would be treated like any other trespasser. But awhile back, a member

of the tribe told us about a time in the future where a two men from the outside would seek into our boundaries and burn us. Ever since then the tribe has been extra cautious of anyone slightly touching our boundaries. Practicing on animals the procedure to get rid of the outsiders." He quivered by only saying it.

Sam quavered, "What is the procedure?"

Man With Clothing's voice dropped down. "First moan a prayer of help. Then to remove the eyeballs of the outsider and make them swallow it. After that an intestine should be pulled out and burned. The tribe must smell the burnt intestine and finally moan a prayer of protection."

My heart beating and breathing had become fast. That wasn't the way I wanted to die! "Oh, please god! I promise I will work harder and be more honest and cooperative with my colleagues!" I had thought hearing that. Man With Clothing had then helped me breath normally again. "What the plan?" I asked.

"The plan is to run from the back door as fast as you can! We must do this quick! We have wasted much time in interrogation already! I have told the tribe I was going to tell you of your sins but it has been too long for

पत्र प्रतिक्रिया

'पॅसेज' या संपादकीयावर

प्रभुतरुणच्या कोणत्याही अंकात मी प्रथम वाचते ते संपादकीय. डिसेंबर २०१५ च्या अंकातील 'पॅसेज' हे संपादकीय केवळ अप्रतिम. कै. श्री. शाम जयकरांच्या नव्या पॅसेज यात्रेच्या संदर्भातील ह्या लेखातील प्रत्येक वाक्य स्मरणीय, स्पृहणीय आहे. मृत्युबद्दल इतकं सुंदर विवेचन क्वचितच कुणी केलं असेल. सुहासिनी कीर्तिकरांच्या सिद्धहस्त लेखणीचा स्पर्श 'मृत्यू'ला झाल्यावर मृत्यूलाही एक नवीन संजीवन मिळाल्यासारखं वाटलं. मृत्यू ह्या अटळ घटनेचं स्वागत सहजसुंदर रीतीनं कसं करायचं हे हा लेख वाचून कळलं. सुहासिनीताईंच्या बहुश्रुततेचं व चौफेर वाचनाचंही दर्शन या लेखात घडलं.

कै. श्री. शाम जयकरांचं व्यक्तिमत्त्व किती सहजपणे ह्या लेखात उलगडलं गेलंय. कै. शाम जयकरांशी माझं प्रत्यक्ष बोलणं किंवा विचारांचं आदानप्रदान कधीच झालं

नव्हतं. या लेखामधून त्यांची खूप जवळून नव्यानं ओळख झाली. ही त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाची ओळख वाचकांच्या मनात चिरकाल राहिल. वृंदाताई, शामराव व निकेता या निरामय निखळ आनंदाचं जीवन जगणाऱ्या कुटुंबाची थोडक्यात पण समर्पकपणे ओळख करून दिल्याबद्दल सुहासिनीताईंचं अभिनंदन, कौतुक व शतवार आभार. या लेखातील एकही वाक्य उगीचच, निरर्थक किंवा लेखाची लांबी वाढवणारं तर नाहीच; पण त्यातील एकाही वाक्याशिवाय लेख थोडा अधुरा राहिला असता असं वाटतं. वाचकांना सुहासिनीताईंचं संपादकीय व एकूणच लेखन खूप खूप दीर्घकाळ वाचायला मिळो ही तीव्र इच्छा आहे.

कै. श्री. शाम जयकरांना ह्या पत्राद्वारे भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पण करते. वृंदाताई, निकेता व कुटुंबियांच्या दुःखात मी व माझे कुटुंबीय सहभागी आहोत.

-सौ. उज्ज्वल र. ब्रह्मांडकर

*

me to prepare you, they will soon get suspicious!" Man With Clothing warned.

He guided us through the back door of the hut and told us to sprint ahead. We took some left and right turns but Sam and I were able to keep it up as much as Man With Clothing. I could tell Sam was growing tired along the way so I just told him to run a little slower. We couldn't be slowed down by him! Man With Clothing was still at a steady speed with muscle on his back flexing as he ran. Apparently tribal men had better physique than an average man in N.Y.C.

As we ran away I could hear Sam's panting. I could hear it until we were stopped by two tribal men. The tribal men uttered something to Man With Clothing. Man With Clothing then replied in an arrogant tone. The tribal men roared and took out an arrow and wielded it with their hands. Man With Clothing yelled, "Run!" And so I did. We ran and ran until I heard a shout of pain. I looked back, my legs still running, and saw Sam J. Tucker dead. Though I loathed him for his stupidity and cowardice I still didn't like that he had to die. After all he was still a young college boy. How could I blame him for not being as knowledgeable as me? Sure, he had been a little foolish but he was still someone who looked up to me and asked for guidance. So maybe I regretted the way I had behaved to him. And I guess that's what happens when people die. I never really had the experience of death and now I did.

Though Sam was dead I still had to make it out alive. I followed Man With Clothing till we reached a jet. How a jet come is still a mystery to me. He helped me get on and I sat next to him in the co-pilot's seat. "Do you know how to fly one of these things?" Man With Clothing smiled and nodded. How he knew to fly a jet is still a

mystery to me as well. My guess is that the "demons" who had taught him English were responsible for his ability to fly a jet. He took me back to N.Y.C. where I decided to write about my terrifying experience of the Amazon Rainforest. I went to my boss and he said that the man who was supposed to share his research had come back to N.Y.C. two months ago and he had just informed them. And that the man that had called them was actually someone named Mister Crescent. Oh, and by the way when Man With Clothing had dropped me he had said that his name was Mr. Crescent.

*

पाठारे प्रभु चॅरिटीज

वैद्यकीय चिकित्सा शिबीर

रविवार, दिनांक ७/२/२०१६

वेळ सकाळी ९.३० ते १.३०

स्थळ : सुरेश विठ्ठल हॉल, ठाकुरद्वार, मुंबई

अनेक मान्यवर धन्वंतरीची मोफत सेवा व सल्ला ज्ञातीयांसाठी उपलब्ध केली जाणार आहे. आपला रक्तगट कोणता आहे व रक्तात साखरेचे प्रमाण किती; याची तपासणी करण्यासाठी खास व्यवस्था केली आहे. कार्डियोग्राम मोफत काढला जाईल. हाडांमधील कॅल्शियमची तपासणी सुद्धा केली जाईल.

कर्करोगाचे निदान करण्यासाठी खास तपासणी केली जाईल.

गरजूनी अवश्य लाभ घ्यावा.

पाठारे प्रभु चॅरिटीज

विश्वस्त मंडळाकरिता

उदय शं. मानकर

अध्यक्ष - विश्वस्त

प्रभुतरुण आश्रयदाते

१) सौ. विमल व श्री. माधव नायक,	२२) कै. कमलनी रमाकांत प्रधान
२) सौ. नलिनी व श्री. रविंद्र रामराव मानकर,	२३) कै. नटवर्य शरद श्रीकृष्णनाथ गणपतराव दळवी
३) सौ. अनामिका बी. ए. एल.एल.बी.	२४) आद्य मराठी लघुलिपीकार कै. भुजंगराव रामचंद्र मानकर
४) कै. नटवर्य नारायण रामराव झावबा	२५) कै. वामन मोरेश्वर प्रभाकर
५) कै. सौ. मोतिराम विनायक जयकर	२६) कै. चंद्रकांत नारायण विजयकर, कै. कुंजविहारी वाय. जी. तळपदे, कै. प्रविण चंद्रकांत नारायण, विजयकर, कै. वैभव कुंजविहारी वाय. जी. तळपदे यांच्या स्मरणार्थ एक हितचितक
६) आद्य संपादक कै. विष्णु कृष्ण कोठारे	२७) कै. डॉ. विद्याधर चंद्रकांत नारायण विजयकर यांच्या स्मरणार्थ हितचितक
७) कै. रावसाहेब चंद्रकांत बालमुकुंद वेलकर	२८) कै. पूर्णचंद्र केशरीनाथ राव व कै. सौ. शीला पूर्णचंद्र राव यांच्या स्मरणार्थ
८) कै. सौ. सुशीला यशवंतराव कीर्तिकर	२९) डॉ. राम गोविंदराव नवलकर
कै. सौ. सुशीला व श्री. मोरेश्वर वि. प्रधान	३०) सौ. शुभांगी राम नवलकर
९) सौ. मीरा व श्री. रविंद्र नानूजी दळवी	३१) सौ. रीटा आणि श्री. मंदार माधवराव नायक
१०) कै. सौ. शालाका (अरुणप्रभा) शैलकुमार श्रीकृष्णनाथ दळवी	३२) कै. सौ. विजया व श्री. प्रकाश माधव नायक या त्यांच्या आईवडिलांच्या स्मृत्यर्थ उन्मेष प्रकाश नायक
११) कै. श्रीमती चंपुबाई आणि कै. आनंदराव सुंदरजी धराधर	३३) सौ. वृंदा आणि श्री. शाम विनायक जयकर
१२) कै. सौ. रोहिणी (रत्नप्रभा) श्रीकर राणे	३४) कै. श्रीमती जयश्री आणि कै. श्री. जयवंत विश्वनाथ कीर्तिकर स्मृत्यर्थ श्री. उमेशचंद्र जयवंत कीर्तिकर
१३) सौ. निलीमा व श्री. सृजन केशवराव राणे	३५) कै. श्रीमती प्रतिमा आणि कै. श्री. धाकलेश्वर बाळाजी जयकर स्मृत्यर्थ सौ. सुप्रिया उमेश कीर्तिकर
१४) कै. श्रीमती रोझाबाई आणि कै. बाळाराम केरोबा नायक	
१५) कै. शरद विनायक कीर्तिकर यांच्या स्मरणार्थ अनामिक	
१६) कै. सौ. दिलीप रघुनंदन कोठारे	
१७) कै. श्रीमती कमलजा आनंदराव अजिंक्य	
१८) कै. दिवाळीबाई व कै. डॉ. वामनराव आनंदराव विजयकर	
१९) कै. विष्णुराज बाळाराम नायक	
२०) अॅड. सदाशिव आनंदराव धुरंधर	
२१) कु. कस्तूर मोठाबाई जयकर	

प्रभुतरुणास देणगी

* श्री. सृजन केशव राणेकडून ऐच्छिक वार्षिक देणगी रु. ५०००/- या देणगीद्वारे त्यांनी संजीवनी राणे-परब, योगेश राणे आणि मोनिका राणे अख्यर यांचे आजीव सदस्यत्व नोंदले.

* श्रीमती. मृदुला प्रभुराम जोशी यांजकडून त्यांची आई कै. सौ. कामिनी गोविंदराव आगासकर (पुण्यतिथी १८ डिसेंबर), वडील कै. श्री. गोविंद भगवंतराव आगासकर (पुण्यतिथी ३१ डिसेंबर) आणि बहीण कै. श्रीमती विलोभना गोविंदराव आगासकर (जन्मतिथी १५ डिसेंबर) यांच्या स्मरणार्थ रु. ३००३/-

* सौ. रोहिणी अजित नवलकर, सौ. रश्मी निखील वागळे आणि सौ. पूनम माधव कुर्डेकर यांजकडून सौ. शीला जयंत देसाई आणि श्री जयंत आत्माराम देसाई यांच्या पुण्यस्मरणार्थ रु. ३०००/-

* श्रीमती रश्मी उल्हास तळपदे यांजकडून रु. १०००/-

* श्री. हेमंत तळपदे यांजकडून आजीव सदस्यत्व रु. ५००/-

* सौ. वीणा सुरेश नवलकर यांजकडून आजीव सदस्यत्व रु. ५००/-

* श्रीमती मंगला सुहास प्रधान आणि श्री. मिलिंद सुहास प्रधान यांजकडून कै. श्री. आनंदराव श्रीकृष्ण प्रधान, कै. श्रीम. सुनीति आनंदराव प्रधान आणि कै. सुहास

आनंदराव प्रधान (मृत्यू-३१-५-२०१५) यांच्या स्मरणार्थ रु. ५०१/-

* नातू श्री. ऋषीकेश तेज वेलकर यांना व्हॅले जनरेटींग औद्योगिक कारखान्यातर्फे सिनीयर असोसिएट इंजिनियर म्हणून नेमणूक झाल्याबद्दल श्री. प्रताप मो. वेलकर यांजकडून रु. १०१/- श्री. ऋषीकेश यांचे अभिनंदन.

* श्री. विजीत यांच्या ६१व्या वाढदिवसाप्रित्यर्थ (२३-१२-२०१५ रोजी) सौ. अमृता विजीत धुरंधर यांजकडून रु. १०१/-

* सौ. अमृता आणि विजीत धुरंधर यांचे सुपुत्र श्री. चिन्मय विजीत धुरंधर (अॅक्सीस बँकेचे असिस्टंट मॅनेजर) यांना 'स्टार फायनान्स अॅवॉर्ड २०१५' मिळाल्याबद्दल सौ. अमृता विजीत धुरंधर यांजकडून रु. १०१/- श्री. चिन्मय यांचे अभिनंदन.

* सौ. कल्पना सुभाष कोठारे यांजकडून सप्रेम भेट रु. ५०/-

अभिनंदन

* कु. विनीता सुरेश नवलकर यांचा भारताच्या 'अॅस्ट्रोसॅट उपग्रह' अवकाशात प्रक्षेपित करण्यात महत्त्वाचा सहभाग आहे. टाटा मूलभूत विज्ञान संस्थेत काम करीत असताना त्यांच्या ह्या सहभागाबद्दल प्रा. प्र. चॅरिटीजतर्फे त्यांचा खास गौरव केला गेला. 'प्रभुतरुण'तर्फेही त्यांचे मनःपूर्वक अभिनंदन.

प्रभुतरुणाची डायरी

आत्याबाई नाव बोला

कु. रुहान (रुद्र) अन्वय रंजन देसाई, वांद्रे

नारळ साखर दिला

२६-१२-१५ कु. संजुक्ता श्रीकांत अजिंक्य, श्री. अंकुर राजीव पर्वतीकर (आं.ज्ञा.)

नांदा सौख्यभरे

१४-१२-१५ कु. अपूर्वा हर्षद विजयकर श्री. सर्वेश विवेक सहानी (आं.ज्ञा.)

२५-१२-१५ श्री. परज बन्सीधर धुरंधर कु. काजल मिलींद वाझकर

३०-१२-१५ श्री. जयशील प्रफुल्ल प्रधान कु. नेहा राजन जयकर

विवाह माणिक महोत्सव

१७-१२-१५ डॉ. सुनील दत्तात्रय आगासकर कु. सुषमा बाळकृष्ण कीर्तिकर

मरण

१०-११-१५ सौ. नूतन प्रताप अजिंक्य, वय ६२, दादर

१८-११-१५ श्रीम. रोशन शरद प्रधान, वय ८३, अंधेरी

०९-११-१५ श्री. सुबोध आनंदराव धुरंधर, वय ८२, मिरारोड

१३-१२-१५ श्री. उल्हास गजानन तळपदे, वय ७२, अंधेरी

०४-०१-१६ श्रीमती शुभांगी सुधाकर जयकर सांताक्रूझ

०८-०१-१६ श्रीम. तरुबाला वीरेंद्र मानकर वय ८२, सांताक्रूझ

०८-०१-१६ श्री. अरविंद आनंदराव नवलकर वय ७१, नवरोजी स्ट्रीट (गिरगाव)

पत्रप्रतिक्रिया

२-१२-१५

* सौ. बिंबा नायक, सौ. गौरी नायक आणि सौ. रीना धैर्यवान 'स्टार प्रवाह' वरील 'किचन सुपरस्टार' स्पर्धेत सहभागी होत्या आणि सौ. गौरीना पारितोषिक मिळाले. अभिनंदन. सौ. बिंबा अनेक ठिकाणी पाककला स्पर्धेच्या परीक्षकही होत्या. अभिनंदन.

* 'ड्रीम्स टू रियालिटी' या म. टाइम्स आणि वाईड विंग्सतर्फे पुणे येथे घेण्यात आलेल्या बाप्पाग्राफी छायाचित्र स्पर्धेत श्री. धीरेन रविकुमार रणजीत, श्री. आनंद नैषध विजयकर आणि श्री. राहुल किरण आगासकर सहभागी झाले. व्यावसायिक गटात श्री. राहुल आगासकर यांना प्रथम पारितोषिक प्राप्त झाले. अभिनंदन.

* अशोक मुळ्ये यांच्या संकल्पनेतून साकारलेल्या 'रसिकहो तुमच्यासाठी' मध्ये रंगमंचीय प्रकाश योजनाकार शीतल तळपदे यांचा विशेष सन्मान करण्यात आला. अभिनंदन.

खास पाठारे प्रभूचा ताशा

मुंजी, लग्न, बरघोडा आणि

वरातीसाठी संपर्क:-

श्री. मंगू ताशेवाला

मोबाईल नं.:

९९२०५८२२६५/९९३०८३८६९९

पत्ता:

खोली क्र. ७, पहिला

मजला, (जयश्री मसाला वर),

बिल्डिंग नं. ६७/६९,

कामाठीपुरा ७वी गल्ली,

एम. आर. रोड, मुंबई-४००००८

माननीय संपादिका

श्रीम. सुहासिनी कीर्तिकर

'प्रभुतरुण'यांना

सप्रेम नमस्कार!

धन्यवाद! दिवाळी अंकाची प्रतिक्रिया केली. पण अजुनही अंक मिळालेला नाही. आपण मात्र सोशल समाजाच्या कार्यक्रमात स्वतःजवळ असलेला एकमेव अंक पटकन काढून दिलात म्हणूनच तो वाचता आला.

यंदाचा अंक नेहमीपेक्षा थोडा वेगळाच; पण चांगला वाटला. त्याच अंतरंग (अनुक्रमणिका) विशेष उल्लेखनीय आहे. बागेश्री परिख यांचे मुखपृष्ठ आवडले. श्री. प्रदीप कोठारे व श्री. संदीप धुरंधर यांची हास्य व व्यंगचित्रे लाजवाब! छोट्यांची चित्रेही मनपसंत. यंदाच्या अंकात मराठीला विशेष प्राधान्य दिल्याचे जाणवले. हे योग्यच!

श्री. सृजन राणे यांच्या लेखातून हिराबाई बडोदेकरांची माहिती मिळाली; तर श्रावणसरी, सुखाचा शोध, प्रारब्ध, अजन्मा, जयोस्तुते, वंदेमातरम् हे लेख व नलिनी तळपदे, कल्पना कोठारे, तन्वी विजयकर, सुमन नवलकर; तुम्ही आणि उज्ज्वल ब्रह्मांडकर यांच्या कविताही मनाला भावल्या. तसेच छोट्या वरुण राणेची 'आई' कविता खूप छान! माझ्या नातीला मुद्दाम वाचावयास सांगितली. खाद्यपदार्थांच्या रेसिपी रंगतदार चित्रांच्या सहाय्याने दिल्यामुळे लक्ष वेधून घेत होत्या. 'वडिलांची कीर्ति' दाखविणारे लेखही आवडले.

एकंदरीत यंदाचा दिवाळी अंक मनाला समाधानकारक वाटला.

-स्वातीतारकनाथजयकर

हे मासिक मुद्रक, प्रकाशक श्रीमती सुहासिनी कीर्तिकर यांनी मालक बोर्ड ऑफ कंट्रोल प्रभुतरुण करिता मे. स्नेहेश प्रिंटर्स, ३२०-अ, शाह अँड नाहर इंडस्ट्रीयल इस्टेट, अ-१, धनराज मिल कंपाऊंड, सीताराम जाधव मार्ग, लोअर परेल, मुंबई-४०००१३ येथे छापून पारिजात बी-३, युनियन बँक एम्प्लॉईज को-ऑप. हौ. सोसायटी, पटेल इस्टेट, जोगेश्वरी (प.), मुंबई-४००१०२ येथे प्रकाशित केले.

संपादक: श्रीमती सुहासिनी कीर्तिकर

RNI NO. 14613/67